

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Bratislava, Prievozská 32, Bratislava**, proti žalovanému **J. s. r. o., P.B.**, IČO: X., o zaplatenie 372,04 Eur (11 208,- Sk) s príslušenstvom, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 6. decembra 2006, č. k. 22Cb 111/2005-111 a rozsudku Krajského súdu v Bratislava zo dňa 20. júna 2007, č. k. 3Cob 46/2007-140, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 6. decembra 2006, č. k. 22Cb 111/2005-111 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 20. júna 2007, č. k. 3Cob 46/2007-140 **z r u š u j e**, konanie **z a s t a v u j e** a vec **p o s t u p u j e** Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj.

Žiadnemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo dňa 6. 12. 2006, č. k. 22Cb 111/2005-111 rozhodol tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 11 208,- Sk so 14% ročným úrokom z omeškania od 01. 06. 2004 do zaplatenia a trovy konania k rukám právneho zástupcu žalobcu vo výške 2 770,- Sk, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Rozhodnutie odôvodnil poukazom na ust. § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa (ďalej len „zákon č. 128/2002 Z. z.“), podľa ktorého je kontrolovaná osoba povinná uhradiť náklady skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov, ak ich deklarovaná bezpečnosť alebo kvalita nevyhovuje požiadavkám osobitných predpisov. V zmysle uvedeného bol žalovaný tieto náklady povinný uhradiť, keďže nezaplatil vystavenú faktúru.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací na základe odvolania žalovaného rozsudkom zo dňa 20. 06. 2007 č. k. 3Cob 46/2007-140, rozsudok Okresného súdu Bratislava II. ako súdu prvého stupňa, potvrdil. V odôvodnení rozsudku konštatoval, že nebolo možné prisvedčiť názoru žalovaného, že súd nemá právomoc v danej veci konať, nakoľko nárok žalobcu mal byť posúdený v správnom konaní. V správnom konaní sa podľa názoru súdu prejednávajú len sankcie uložené žalobcom. Dôvodil, že náhrada nákladov ide mimo rámec správneho konania a v prípade dobrovoľného nezaplatenia nákladov má žalobca právo tieto vymáhať súdnou cestou.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky podaním zo dňa 30. 06. 2008 na podnet účastníka konania (žalovaného) podal mimoriadne dovolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu. Navrhol uvedené súdne rozhodnutia zrušiť, konanie zastaviť a vec postúpiť Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj.

V mimoriadnom dovolaní poukázal na to, že konajúce súdy rozhodli vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, teda v konaní došlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. a/ O. s. p., čím je daný dovolací dôvod podľa ust. § 243f ods. 1 písm. a/ O. s. p. Súdny d'alej aplikovali nesprávny právny predpis – Občiansky súdny poriadok, v dôsledku čoho vec následne nesprávne právne posúdili (ust. § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Generálny prokurátor Slovenskej republiky uviedol, že Občiansky súdny poriadok dbá na to, aby súdne konanie prebiehalo podľa presne stanovených pravidiel, ktorých dodržanie je predpokladom toho, aby konanie mohlo prebehnúť a súd mohol vydať rozhodnutie. Ide o procesné podmienky konania. Ak v konkrétnej veci nie sú splnené, takéto konanie vykazuje nedostatky, ktoré môžu mať charakter odstrániteľný a neodstrániteľný. Neodstrániteľným nedostatkom je absencia právomoci súdu (ust. § 7, 8 O. s. p.). Prvostupňový súd sa s otázkou právomoci súdu nevysporiadal vôbec. Vychádzal iba z platného právneho predpisu, ukladajúceho povinnosť kontrolovanej osobe bez ďalšieho uhradiť náklady skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov, ak ich deklarovaná kvalita alebo bezpečnosť nevyhovuje požiadavkám osobitných predpisov. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal z právneho názoru, že náhrada nákladov ide nad rámec správneho konania, túto neposúdil ako náhradu trov správneho konania s tým, že súd je ako jediný orgán právomocný k vymoženiu tejto náhrady nákladov.

Generálny prokurátor poukázal na ust. § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. a ust. § 12 zákona č. 128/2002 Z. z. a uviedol, že zo žiadneho ustanovenia zákona č. 128/2002 Z. z. nevyplýva, že by sa na konanie o náhrade nákladov skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov, ak ich deklarovaná bezpečnosť alebo kvalita nevyhovuje požiadavkám právnych predpisov, mal použiť Občiansky súdny poriadok.

Tiež poukázal na ust. § 31 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), podľa ktorého v správnom konaní bez ohľadu na to, či začalo na podnet účastníka alebo na podnet správneho orgánu, vždy dochádza k ochrane verejných záujmov. Preto správny poriadok vychádza z toho, že trovy konania, ktoré vznikli správne orgánu, znáša tento orgán a trovy konania, ktoré vznikli účastníkovi, znáša tento účastník. To isté platí o nákladoch zúčastnenej osoby. Táto všeobecná zásada, ktorá vyplýva z odseku 1 uvedeného ustanovenia, je v ďalších odsekoch ust. § 31 správneho poriadku rôznym spôsobom modifikovaná. Významnú úlohu v tomto smere zohrávajú osobitné predpisy v prípade, že špeciálnym spôsobom upravujú povinnosť znášať trovy konania (trovy konania znáša výlučne správny orgán; niektoré trovy konania - napr. na znalecké posudky, laboratórne skúšky - sa presúvajú na účastníka; povinnosť uhradiť trovy konania, ktoré znášal správny orgán sa uloží účastníkovi konania - napr. paušálnou sumou v priestupkovom konaní).

V ustanovení § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. je špeciálnym spôsobom upravená povinnosť znášať trovy konania, a to tak, že uhradiť náklady skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov, ak ich deklarovaná bezpečnosť alebo kvalita nevyhovuje požiadavkám právnych predpisov, je povinná kontrolovaná osoba. V danom prípade ide o trovy konania, ktoré sa presúvajú na účastníka konania. Výsledky skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov sú súčasťou podkladov, ktoré zhromaždil orgán kontroly vnútorného trhu pri kontrole vnútorného trhu. Na základe tohto materiálu sa na podnet správneho orgánu začína konanie o uložení pokuty.

Povinnosť nahradiť trovy konania sa ukladá rozhodnutím (ust. § 47 ods. 2 správneho poriadku). Rozhodnutie o trovách správneho konania nemusí byť súčasťou rozhodnutia správneho orgánu vo veci samej; správny orgán ho môže vydať aj po rozhodnutí vo veci samej (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. 05. 2002, sp. zn. 1So 203/2001).

Má za to, že v danej veci ide o rozhodnutie o trovách správneho konania (vzťah žalobcu a žalovaného je vzťahom administratívnoprávny), teda uvedená vec nie je sporom, či inou právnou vecou, ktorá vyplýva z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, ktorú by v zmysle ust. § 7 ods. 1 O. s. p. prejednávali súdy v občianskom súdnom konaní. Uvedená vec nie je ani inou vecou v zmysle ust. § 7 ods. 3 O. s. p. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 128/2002 Z. z. nevyplýva, že by na konanie podľa ust. § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. bol príslušný súd.

Žalobca vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu uviedol, že pôsobnosť žalobcu ako orgánu kontroly vnútorného trhu vymedzuje ust. § 4 zákona č. 128/2002 Z. z., podľa ktorého má žalobca okrem iného, v spojení s ust. § 12 tohto zákona postavenie správneho orgánu pri ukladaní pokút a ochranných opatrení, ak tento zákon neustanovuje inak. Samostatne rozhodovať o trovách konania v správnom konaní, bez rozhodovania o ukladaní pokút a ochranných opatrení jej zákon nedeleguje. Žalobca súhlasí s názorom, že rozhodnutie o náhrade trov v správnom konaní nemusí byť súčasťou rozhodnutia správneho orgánu, ktorým sa ukladá pokuta alebo ochranné opatrenie. Zastáva názor, že takéto rozhodnutie možno vydať až po začatí správneho konania vo veci samej, končiacej rozhodnutím správneho orgánu o uložení pokuty alebo ochranného opatrenia, po preukázaní zavineného konania kontrolovanej osoby. Keďže v konaní žalovaného, počas kontroly žalobca nezistil zavinené konanie, ktoré by vo veci viedlo k vydaniu rozhodnutia o uložení pokuty, popřípade ochranného opatrenia, nemohol vydať samostatné rozhodnutie, ktorým by určil, že náklady na overenie bezpečnosti a kvality skúšky sú považované za trovy konania. Náklady za skúšky vznikli samostatne, mimo správneho konania a bez zavinenia žalovaného.

Podľa ust. § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z., kontrolovaná osoba (žalovaný) bola v čase kontroly povinná uhradiť náklady skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov, ak ich bezpečnosť a kvalita nevyhovovala požiadavkám osobitných predpisov. V priebehu konania nebolo spochybnené, že vzorka nevyhovovala požiadavkám osobitných predpisov. Tým je objektívne daná povinnosť žalovaného uhradiť náklady za skúšku bez možnosti dokazovania jeho zavinenia správnym orgánom. Podľa názoru generálneho prokurátora Slovenskej republiky, by mal žalobca tieto náklady prekvalifikovať na trovy správneho konania, čo zákon nepripúšťa.

V prípade vydania rozhodnutia, ktorým by žalobca náklady za overenie bezpečnosti a kvality výrobku zmenil na trovy konania v správnom konaní, by porušil zákon tým spôsobom, že objektívnu zodpovednosť kontrolovanej osoby by zmenil na subjektívnu, čím by jej znemožnil domáhať sa náhrady škody od osôb, ktoré daný stav zapríčinili. Týmto spôsobom by došlo k zmareniu účelu zákona na ochranu spotrebiteľa tým, že by došlo k znemožneniu vyvíjať tlak na osoby zodpovedné za výrobu a dodávky vadných výrobkov na trh cez kontrolované osoby a trh. Žalobca zdôrazňuje, že nemá možnosť iným, zákonným spôsobom zasahovať do výroby, distribúcie a následného predaja výrobkov, ktoré nezodpovedajú požadovaným vlastnostiam. Okrem uvedených dôvodov zdôrazňuje, že rozhodovaním o nákladoch za skúšku formou rozhodnutia v správnom konaní ako o náhradách konania by sa žalobca v rozpore so zákonom dostal do pozície zvýhodnenej v postavení účastníka konania, na úkor druhého účastníka a následne by došlo k potlačeniu princípu rovnosti postavenia oboch účastníkov sporu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že podmienky na podanie mimoriadneho dovolania boli splnené (včasnosť, podnet, prípustnosť), prejednal mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal napadnuté rozhodnutia v zmysle dôvodov uvedených v mimoriadnom dovolaní, preskúmal aj konanie, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Predmetom dovolania je posúdiť, či súdy rozhodli v súlade so zákonom, keď skonštatovali, že na prejednanie veci je daná právomoc súdu.

Predmetom sporu je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal zaplattenia sumy vo výške 11 208,-- Sk s príslušenstvom od žalovaného titulom nezaplattených nákladov na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov podľa ust. § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z.

Zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov je predpisom verejného práva, upravujúcim štátnu kontrolu predaja výrobkov a poskytovanie služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu, pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie pri kontrole vnútorného trhu, ochranné opatrenia a pokuty za porušenie zákona, ako aj spoluprácu Slovenskej obchodnej inšpekcie s inými orgánmi verejnej správy a občianskymi združeniami. Slovenská obchodná

inšpekcia je správnym orgánom na úseku kontroly vnútorného trhu. Člení sa na Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave, a jemu podriadené Inšpektoráty Slovenskej obchodnej inšpekcie. Inšpektorát je v správnom konaní orgánom prvého stupňa a Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie odvolacím orgánom.

V prejednávanej veci Slovenskej obchodnej inšpekcii, Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie pre Trnavský kraj, vznikli v súvislosti s postupom podľa zákona č. 128/2002 Z. z. náklady na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov žalovaného vo výške 11 208,-- Sk. Žalovaná pohľadávka vznikla tým, že dňa 26. 09. 2003 Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie pre Trnavský kraj odobral na čerpacej stanici žalovaného v M. vzorky pohonných hmôt na overenie ich bezpečnosti a kvality tak, ako to vyplýva z Potvrdenia o odbere vzoriek č. 000337 zo dňa 26. 09. 2003. Odobraté vzorky boli dané na posúdenie štátom autorizovanému Skúšobnému laboratóriu palív a mazív, B., s. r. o., T., B., ktoré v písomnom Protokole o skúškach č. 424/2003 zo dňa 30. 11. 2003, konštatovalo, že odobraté vzorky nevyhovujú norme STN EN 228, resp. STN EN 590. Za vykonané skúšky B., s. r. o., vystavil dňa 30. 11. 2003 žalobcovi faktúru č. 3514/31 na sumu 11 208,-- Sk splatnú dňa 14. 12. 2003. Vzhľadom na negatívny výsledok skúšky odobratých vzoriek, žalobca refakturoval náklady na skúšku, a to faktúrou č. 309904 zo dňa 14. 05. 2004 na sumu 11 208,-- Sk splatnú dňa 31. 05. 2004. Žalovaný predmetnú faktúru neuhradil.

V zmysle ust. § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. (v znení v čase vykonania kontroly) kontrolovaná osoba je povinná uhradiť náklady skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov, ak ich deklarovaná bezpečnosť alebo kvalita nevyhovuje požiadavkám právnych predpisov.

Náklady skúšok podľa ust. § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z. z. majú súvislosť s kontrolou vykonávanou Štátnou obchodnou inšpekciou na úseku vnútorného trhu, teda činnosťou správneho orgánu v oblasti verejného práva. Predstavujú vlastne trovy správneho orgánu, ktoré má povinnosť uhradiť kontrolovaná osoba v prípade, ak sa preukázalo na základe vykonaných skúšok, že ňou predávaný výrobok nevyhovoval požiadavkám právnych predpisov na bezpečnosť alebo kvalitu. Rozhodovanie o trovách, ktoré vznikli správne mu orgánu v súvislosti s jeho postupom v konaní v oblasti verejnej správy, nie je rozhodovaním vo veciach, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov. Na rozhodovanie o nich preto nie je daná právomoc súdu v zmysle

ust. § 7 ods. 1 O. s. p. Právomoc súdu neprichádza do úvahy ani podľa ust. § 7 ods. 3 O. s. p., pretože zákon č. 128/2002 Z. z. (a ani žiaden iný zákon) nestanovuje povinnosť súdu rozhodovať o povinnosti uhradiť náklady v zmysle ust. § 7 ods. 4 tohto zákona (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 229/2007 z 28. februára 2008).

Konanie pred okresným i krajským súdom tak bolo postihnuté vadou zakladajúcou dôvodnosť podaného mimoriadneho dovolania, pre ktorú bolo potrebné oba rozsudky zrušiť.

Dovolací súd zároveň podľa ust. § 243b ods. 3 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. rozhodol o zastavení konania o postúpení veci orgánu, do právomoci ktorého patrí.

Pretože v zmysle ust. § 31 ods. 2 v spojení s § 47 ods. 2 zákona o správnom konaní (ktorý vzhľadom na nedostatok inej úpravy sa použije aj v konaní podľa zákona č. 128/2002 Z. z.) o trovách správneho konania rozhoduje správny orgán, ktorý inak rozhoduje vo veci, je v prejednávanej veci orgánom, do právomoci ktorého vec patrí, Slovenská obchodná inšpekcia, Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Trnave pre Trnavský kraj ako správny orgán prvého stupňa.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd S. republiky podľa ust. § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 4, § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p. tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. júla 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová